

SZÖNYI ÉVA

Adalékok id. Szinnyei József (1830–1913) fogadtatásához a Magyar Nemzeti Múzeumban

Az Országos Széchényi Könyvtár bicentenáriumi ünnepségére szánta ajándékkul a Magyar Tudománytörténeti Intézet szép kiállítású, nagybecsű kötetét *Id. Szinnyei József emlékezete*¹ címmel. A művet közreadó előszavában fogalmazódik meg a nagyszabású program: „Remélhetőleg id. Szinnyei József kéziratos naplója és legérdekesebb levelei is meg fognak jelenni nyomtatásban, mert csak ezek ismeretében lehet valóban pontos véleményt alkotni erről a kiemelkedő életműről.”² E kívánság jegyében tehát e helyütt Szinnyei két, 1884-ben és 1889-ben írott levének közreadásával szeretnénk a nagy bibliográfus múzeumi pályafutásának első éveiről kialakítható kép árnyalásához hozzájárulni.

Az első levélváltás Csontos János (1846–1918)³ múzeumi segédőrrel jól mutatja a fagyos és elutasító fogadtatást a múzeumi tisztek részéről, a második levélben, öt évvel később pedig baráti hangú beszámoló tudósítja a múzeumi társaság egyik központi alakját (Csontosit) az 1889 nyarán szabadságát töltő Szinnyei programjairól. Így a két Szinnyei-levél, amely ugyanahhoz a személyhez ugyancsak más-más hangon megfogalmazott sorokat tartalmaz, valóban a legérdekesebbek közé tarthat.⁴ Kiegészítésül és a múzeumi tiszteknek az 1880-as években zajló társasági életének jobb megismerésére pedig Fejérpataky László (1857–1923)⁵ Csontosihoz írott levelét idézzük.

Id. Szinnyei József 1884 júliusától kapta meg a Magyar Nemzeti Múzeum részlegként létrejött Országos Hírlapkönyvtár vezetői megbízatását, kezdetben egyetemi

¹ *Id. Szinnyei József emlékezete: művelődéstörténeti és sajtótörténeti írásai.* Összeáll., S. a. r., bibl.: GAZDA István. Piliscsaba, 2002. Kiadó, 323.

² *Id. Szinnyei József emlékezete i. m.* (1. jegyzet) 8.

³ Csontos János 1874–1892 között volt a Nemzeti Múzeum Széchényi Könyvtárában a kézirattár munkatársa, segédőre, majd őre. Az 1880-as években, pályája csúcán elismert kutatóként tartották számon; a múzeum élén álló Pulszky Ferenc és a könyvtár örök pozícióját 1875–1879 között betöltő Fraknói Vilmos (1843–1924) pártfogoltjaként nevéhez számos középkori kézirat és corvina felfedezése fűződik.

⁴ *A tudósok biobibliográfiája. Id. Szinnyei József (1830–1913) könyvtártudós akadémikus életműve.* A kutatást vezette A. SZÁLA Erzsébet, az anyaggyűjtést végezte PERJÁMOSI Sándor, s. a. r. GAZDA István. Sopron etc., 2006. Kiadó, 216.

⁵ Fejérpataky (az Országos Széchényi Könyvtár 1894–1919 közötti igazgatója) 1889-ben Csontos legjobb barátjaként a múzeumi társaság oszlopos tagjának számított.

könyvtárosi állása mellett, 1888 novemberétől pedig, a múzeumi könyvtár szervezeti átalakításának köszönhetően, múzeumi tisztviselőként.⁶ A kezdeti időszak nehéz munkakörülményeire Szinnyei naplójegyzeteiben is utalt, leveleiben pedig a tőle megszokott pontossággal világította meg a visszás helyzetet. A 2002-ben kiadott Szinnyei-kötet adta közre azt az 1886 januárjában kelt levelet, amelyet Szinnyei a magyar írók életrajzához való anyaggyűjtés keretében Jakab Ödönnek (1854–1931), kora népszerű költőjének írt. Levelében rezignáltan nyugtazza a bibliográfiai tevékenység nehézségeit általánosságban is: „a gáncsoskodás, kenyéririgység és több efféle kicsinyeskedés nálunk már megszokott dolog [...] csak irodalmi napszámoskodást űzők”.⁷ A hírlaptári munka körülményeiről pedig konkrétan:

„A Nemzeti Múzeumnál működöm délelőtt (délután az Egyetemi Könyvtárnál), a Múzeumnál engemet, a személyzettől független lévén, betolakodónak tekintenek és egy svihák folytonosan áskálódik ellenem, már komolyan fenyegettem, de ez elől megretírált. Pulszky [Ferenc]nél pedig oda vitte a dolgot, hogy ő nyíltan mondta szemembe többször: ’ő ellene van a hírlapcsarnoknak és mindig is ellene lesz’. A ’hírlapkönyvtár’ még névleg sem ismeri el.”⁸

Szinnyei fagyos fogadtatása

Szinnyei alig pár hónapja kezdte meg működését az Országos Hírlapkönyvtárban, amikor 1884 őszén Pulszky Ferenc (1814–1897)⁹ hetvenedik születésnapját és írói jubileumát ünnepelte az egész tudományos világ. A nemzeti hősként tisztelt öreg tudós szeptember 17-én töltötte be 70. életévét, s a hónap végén bensőséges diszvacsorát rendeztek számára a múzeumi tisztek. Csontos János kéziratári őrre a főrendező megtisztelő szerepén kívül némi kellemetlenség is hárult, amikor szeptember 21-én levelet kapott Szinnyeitől:

„Budapest, 1884 szept. 21.

Tisztelt Segédőr Úr!

Csak mostan értesültem, hogy Ön egy Pulszky – banquetten rendez és a fölhívási íven ez áll: ’abban csak a fölesküdt muzeumi tisztviselők vehetnek részt’. Én ezt a jelen körülmények közt személyem ellen irányzott sértésnek veszem és a nevezett banquetten jelen akarok lenni. Elvárom azonnal írásban határozott válaszát. Különbén mint volt honvéd tudom kötelességemet.

Szinnyei József”

⁶ A hírlaptári munka körülményeit l. bővebben: KERESZTY István: *A Magyar Nemz. Múzeum könyvtárának hírlaposztálya*. = Magyar Könyvszemle (3.) 1895. 235–249.

⁷ KOZOCSA Sándor: *Adatok id. Szinnyei József életéhez*. = In: *Id. Szinnyei József emlékezete i. m.* (1. jegyzet) 9.

⁸ Id. Szinnyei József levele Jakab Ödönnek. Bp. 1886. január 17. In: *Id. Szinnyei József emlékezete i. m.* (1. jegyzet) 13.

⁹ Pulszky 1869-től kezdődően, mintegy 25 éven át állt a Magyar Nemzeti Múzeum élén.

A levél utolsó mondata nyílt célzás Szinnyei 48-as múltjára: köztudomású volt, hogy Komárom várának védőjeként vett részt az 1848–49-es szabadságharcban. Nem csoda tehát, ha az addigi életében inkább csak „szópárbaj”-ban vitézkedő Csontosai az ügy elsimításához Frivaldszky János (1822–1895)¹⁰ aligazgató segítségét kérte levelében, A) pontban mellékelve Szinnyei fentebb közölt levelét is:

„Nagyságos aligazgató Úr!

A Pulszky Ferenc tiszteletére rendezendő zártkörű banquette egy kellemetlen incidensre szolgáltatott alkalmat. Id. Szinnyey József az egyetemi könyvtár őre, kit a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. Minister úr a felállítandó hírlapkönyvtár előmunkálataival a Múzeum könyvtárában ideiglenesen megbízott, a jelen körülmények közt sértve érzi magát azáltal: hogy a banquetten csak a Múzeum felesküdt tisztviselői vesznek részt s a banquetten jelen akar lenni. Ez ügyben tegnap vasárnap reggeli nyolcz órakor a következő levelet intézte hozzám:

E levélre én reggel 9 után következőleg válaszoltam:

Tekintetes Szinnyey József könyvtárőr úrnak Budapesten.

A Pulszky banquet ügyében hozzám intézett megkeresésre van szerencsém válaszolni. A Pulszky banquettem nem én, hanem a Nemzeti Múzeum felesküdt tisztviselői rendezik. Az ívet Frivaldszky János múzeumi aligazgató írta alá, én köröztetem. A „felesküdt” epitheton a banquet zártkörű természetét jelzi. Hogy kik vesznek részt a banquetten? erre nézve az utolsó megállapodás az: hogy azon Pulszky Ferenc családtagjain kívül részt vesznek a Múzeum véglegesített tisztviselői. Sem az intézet ideiglenes tisztviselőit, sem Pulszkyknak számos tisztelőit nem hívtuk meg a banquetre azért mert ezáltal elvesztené a banquet családiás jellegét, nem volna zártkörű, nyilvános természetű banquetbe pedig Pulszky aligha adná beleegyezését. A meghívó tehát, melyben egyáltalában nincs kitéve, hogy kik vesznek részt a banquetten, hanem csak az, hogy kik rendezik, senki ellen sértést nem tartalmaz. Nem tartalmaz sértést ön ellen sem. Ha ön a mostani körülmények közt jelen akar lenni a banquetten, tudatni fogom szándékát még ma tisztársaimmal s az eredményről még ma tudósítani fogom.

Budapest 1884 szept. 21

Csontosai János

E levelet hordártól elküldtem reggel 9-10 közt Szinnyey urnak, kitől a hordár azon üzenetet hozta, hogy a választ még ma elvárja. Erre délután 3-4 óra közt következő levelet intéztem hozzám:

Tisztelt Könyvtár-őr Ur!

Reggeli levél kapcsolatában van szerencsém értesíteni, hogy a Nemzeti Múzeumban ma csak a Képtár volt nyitva a többi osztályok zárva voltak. Frivaldszky János aligazgató ma korán reggel Téténybe utazott s csak este jön vissza. A többi örökből és segédörökből csak Hampel József régiség-tári örrel találkozhattam. Többi tisztársaimmal csak holnap reggel beszélgethetek. Az ismert ügyben tehát csak holnap reggel 9-10 óra közt küldhetek értesítést. Addig szíves türelmét kérem. Az ebédet különben csak ma rendeltem meg s az esetleges változásokat holnap 10 óráig bejelenteni elég idő van.

Budapest 1884 szept. 21

Csontosai János

¹⁰ Frivaldszky János zoológus 1852-től volt tagja a múzeum tisztikarának, 1870-ben nevezték ki a Magyar Nemzeti Múzeum Állattárának igazgatóörvévé.

Erre nem kaptam üzenetet, mert a levelet vivő hordárral nem találkozhattam.

Ezek után arra kérem Nagyságodat, méltóztassék a Múzeum tisztviselőivel ez ügyben értekezni s ezen obskurus ügyet legbölcsebb belátása szerint commendálni. Az eredményről pedig szíveskedjék Szinnyey urat értesíteni, mert én a Múzeum tisztviselőinek nevében ezen túl levelezni nem érzem magam illetékesnek. Eljárásomat ítéletök alá bocsátva vagyok

Budapest 1884 szept. 22-én

Nagyságodnak alázatos szolgálója

Csontos János¹¹

Nem áll rendelkezésünkre végleges névsor a Pulszky Ferencet köszöntő díszebéd vendégeiről, a nemzeti könyvtár ügyeit naprakészen tájékoztató *Fővárosi Lapok* is csak Pulszky írói jubileumához kapcsolódó rendezvényekről tudósított: elsőik között október 8-án a „Régészeti Társulat tart ülést, melyen díszalbum kiadását határozzák el,”¹² majd december 14-én:

„A Régészeti Társulat [...] végleg megállapította a Pulszky-jubileum programját. Az ünnepélyek sorát e hó 30-án a régészeti társulat díszülése nyitja meg, az akadémia kistermében [...] Erre az írók és művészek társasága rendez lakomát a Hungáriában.”¹³

Szinnyei a múzeumi társaság elmaradhatatlan tagja

Az 1888-as szervezeti változás az Országos Hírlapkönyvtárat a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának Hírlaposztályává alakította,¹⁴ amely a hírlapok gyarapításának, feldolgozásának és kutathatóságának feltételeit megteremtette, egyben Szinnyei helyzetének megítélésében is óriási változást hozott. Mintegy öt év elteltével jutott a hírlaptár őre is a szigorúan zárt múzeumi társaság elmaradhatatlan tagjai közé. Ennek ékes bizonyítéka Szinnyei 1889 augusztusában, Kolozsváron kelt levele, amelyben már a bizalmas barát hangján számol be nyaralásáról, nem másnak, mint a nemzeti múzeumi tisztikar spiritusz rektorának, Csontos Jánosnak:

„Kolozsvár, 1889. aug. 10.

Kedves János!

Megígértem midőn utolszor, de nem legutolszor találkoztunk, hogy írok, tehát írok levelet, de nem százegy ujdonságot, melyek nem kellő méltatása felől, még most is foly a polémia Zsolttal,¹⁵ ki utóbbi levelében írja: 'Hálátlanságtól csepegő leveledet megkaptam. Értem, hogy a bécsi mulatságot irigyled...'

¹¹ OSzK Kézirattár, Csontos János és Frivaldszky János levelezése, Levelestár 1884.

¹² *A Régészeti Társulat*. = Fővárosi Lapok 1884. 1527.

¹³ *A Régészeti Társulat*. = Fővárosi Lapok 1884. 1896.

¹⁴ ILLYÉS Katalin: *Adatok a hírlaptári állomány kialakulásának történetéhez 1884-től 1914-ig*. = Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve 1971–1972. 243–269.

¹⁵ Beöthy Zsolt (1848–1922) író, irodalomtörténész és az esztétika magán, majd 1886-tól rendes tanára volt a budapesti egyetemen. Szinnyeivel unokaöccseként baráti és rokoni kapcsolatot ápolt.

Hogy elől kezdjem, tehát még az nap kidrukkoltam a mérsékelt jegyre szóló utalványt; ha még 20-káig ott ülök, a szabad jegyek kieszközlését is megtanulom. Utaztunk tehát első helyen egyedül és itt vagyunk a folytonos mulatságban kifáradva s a tétlenségben ellustulva; a mint tegnap is öt család (6 nő és 8 gyerek) kugliztunk éjjeli 11 ig (a Herczegovinában)! Képzeld azt a zsvajt! Azután kirándultunk a Békásba, szalonnapirítással és a gyerekeknek malomkészítéssel nagy berándulás a sörházba, s több ily ártatlan multságok, melyek vetekednek a fürdőzéssel a semmittevésben. Ennek meg kell lenni! Tehát várjunk, míg haza mehetünk és ismét folytathatjuk megszokott munkánkat. Azt hiszem egy hét múlva már körötökben leszek. Addig is isten áldjon! Tisztelem az ismerősöket és téged ölel

igaz barátod és collégád
Szinyei

P.

Megnéztük a Lidoli circusban az elefánt tánczát.¹⁶

A baráti ölelés nemcsak Csontosinak szólt: Szinyeit akkor már a múzeumi tiszték társasági életének elmaradhatatlan tagjaként tartották számon. Erre nemcsak a fenti levélben találunk utalásokat, hanem a Csontos–Fejérpataky baráti párosnak az 1880-as években igen aktív levelezésében is.

Az 1889. év a nemzeti könyvtár életében számos nagy felfedezést is hozott, a corvinakutatás terén történetesen az egyik első jelentős előremozdulás lehetőségéről tudósított a sajtó:

„Abdul Hamid szultán, mint tudva van, Vámbéry Ármin közbenjárására megengedte, hogy a magyar akadémia egy küldöttsége a konstantinápolyi császári könyvtárakban Korvinák s egyéb magyar művek után kutasson. Ez a bizottság, melynek tagjai Fraknoi Vilmos, Vámbéry Ármin, Thaly Kálmán, Csontosy János és dr. Ábel Jenő szeptember 18-án utazik Konstantinápolyba.”¹⁷

Az expedíció sikeréhez Pulszky Ferenc is nagy reményeket fűzött, érdeklődéssel várta Csontos közismerten mindenre kiterjedő tudósítását. Csalódottságáról az ezúttal otthon maradt Fejérpataky számolt be barátjának:

„Kedves Noskó!

Ugyancsak megvárattál a tudósítással, de legalább az annál kimerítőbb volt. Én éppen náthám és hurutos lázas állapotom miatt pár napot otthon töltöttem, mikor Schönherr meghozta leveledet hozzám – felbontva. Az igazgató meglátván kezében a terjedelmes paksamétát, kíváncsi volt tartalmára, tudván hogy töled jön, felbontotta, de látván hogy a legnagyobb rész nem tudományos jellegű (bár sokkal többet ér a tudományosnál) ezt csak átfutotta, s csak a végét olvasta figyelemmel. A borítékra aztán ráírta: Felnyitotta P.F. kíváncsiságból, bocsánatot kér ezért, így küldte el hozzám. Én persze a küldött kincset nem tartottam meg magamnak. Elolvastattam a Pan Velkomozsnival, ki a Tört. Társ-ban tartott felolvasása előtt három napig volt beteg, Szinyei papával, és elküldöttem S. bácsinak,¹⁸ most nála van. Nagyszerű levél volt, várunk még egyet.

¹⁶ OSzK Kézirattár, Id. Szinyei József levele Csontos Jánoshoz, 1889.

¹⁷ *Akadémikusok útja.* = Fővárosi Lapok 1889. 1812.

¹⁸ A múzeumi társaság „Sándor bácsija” Szilágyi Sándor (1827–1899), az egyetemi könyvtár igazgatója volt (1878 októberétől). Egyebek között a Magyar Történelmi Társulat alapítójaként is megemlékeztek róla; a Magyar Tudományos Akadémia is tagjává választotta 1857 decemberében.

Újságok a következők:

Mikor elutaztatok, mi öten (Nagy Miklós,¹⁹ Beöthy,²⁰ Szinnyei, Daday²¹ és én) igen elbúsultunk. Visszamentünk az étterembe és elkezdtünk cognacozni 7-7 pohárral ivott meg mindegyik, megvolt a hangulat. Ekkor 4 óra tájban eszébe jut Beöthynek, hogy menjünk el Salamonért.²² El is mentünk. Közben Lehr Albert²³ háza előtt lerakott gerendákon próbáltuk meg, ki tud rajtuk végig menni. Csak Daday tudott (Nagy Miklós mexökött). Mi tántorogtunk. Salamon nem volt otthon, csak az asszonyok. No hiszen jó állapotban láttak. Salamon az egyetemen volt. Menjünk érte. De ily állapotban? Mind-egy. Van köztünk rendes tanár, az főzi a többit. A lóvasút publikumának volt mit nevetnie Sz. papán. Felmentünk az egyetemre. Kompfi meg a másik pedellus nagyokat nézett. De skandalum nem történt. Salamon befejezvé 5-kor óráját elmentünk a Holzwarthba sörözni és virstlizni, innét este Lobmayerhez pezsgőzni, megittunk két Kleinoscheg-et és egy Törleyt. Salamon fizette. Mire ti Zimonyba érteket mi is hazajutottunk. De milyen állapotban! A papát ismét borogatták és három napig volt berúgva. Egy szóval távozástokat méltón megünnepeltük.

Itt volt Pacsek csaknem egy hétig. Azután egy lengyel Korzeniovsky, ki utánatok ment Konstantinápolyba lengyel királyi könyveket keresni. A szamá. Eddig bizonyosan beszéltek vele. Plicsekkel csak egyszer voltam. Egy estét akart Pacsekkel, Czizekkel (Szalay) és velem tölteni, de nála nem lehetett, mert Poly roppant anginával jött be Sz. Lőrinnről és hetekig feküdt. Elmentünk Petánovicshoz és ott vacsoráltunk. Plicsek 10 órára otthon akart lenni, de ½ 1 lett belőle.

Joskó írt Herrcseknek a M. Terézia levelek dolgában, szidván a te lusta tót Krisztusodat, hogy nem tettél neki semmit. A publi²⁴ egy levelet talált s ezt lemásolta.

A heraldikai ülést megtartottuk. Vél. tagnak megválasztottuk az öreg Melczert.²⁵

A kéziratárnak vettünk egy 200 frtra tartott hártýára festett térképet - 40 fért. Rajta van Magyarország is, a rajz a XVI. sz. letelejéről való. Sebestyén bumfordi. Új díjnak is van: Heller. B...m...

Tegnap délben Salamon, Beöthy és Pauer²⁶ eljöttek Sz. papáért és értem, hívás ebédre a Holzwarthba. Pauer nem maradt ott, de eljött feketére a Koronába. Az ebéd jó volt 32 fitos convertet ettünk négyen.

¹⁹ Nagy Miklós (1840–1907) hírlapíró, lapszerkesztő, egyebek között a *Vasárnapi Újság* felelős szerkesztőjeként is ismert.

²⁰ Beöthy Zsolt 1887-től levelező, majd 1884-től rendes tagja volt az Akadémiának, a levélben említett választáson nem nyert: Szily Kálmán (1838–1924), aki már 1865-ben levelező és 1973-tól rendes tag volt, nyerte el az Akadémia főtitkári posztját az 1889. évi választáson Eötvös segítségével.

²¹ Daday Jenő (1855–1920) 1885–1886-ban a nápolyi zoológiai állomáson dolgozott, ott találkozott a corvinákat kutató múzeumiak csoportjával, s 1887-től volt tagja a múzeum tisztikarának. A múzeum állattárának segédőreként könnyebben került a múzeum asztaltársaságába, mint Szinnyei. Daday már 1889-től bekerült az Akadémia tagjainak sorába.

²² Salamon Ferenc (1825–1892) történész, esztéta, szinikritikus, műfordító, újságíróként 1857-től a *Pesti Napló* munkatársa. Az 1870–1871. tanévtől a Magyar Királyi Tudományegyetemen a magyar történelem rendes tanáraként került a múzeumiak közelébe; már 1859-től megválasztották levelező és 1871-től rendes akadémiai tagnak.

²³ Lehr Albert (1844–1924) középiskolai tanár, nyelvészként az MTA tagjai közé választották 1882-ben levelező, majd 1923-ban rendes tagnak

²⁴ Erdélyi Pál (1864–1936) fiatal diplomásként gyakornokéveit töltötte a múzeumban; 1900-tól nevezték ki a Kolozsvári Egyetemi Könyvtár igazgatójának.

²⁵ Melczér István (1810–1896) az utolsó királyi személynök, archeológiával és heraldikával foglalkozott.

²⁶ Pauer Imre (Rudolf) (1845–1930) 1892-től az Athenaeum kiadásában megjelenő *Magyar Filozófiai Szemle* szerkesztője. Az egyetemen a filozófia tanára volt, 1889-től az Akadémia rendes tagja; 1874-es levelező tagsága után az 1889-ben zajló korteskedés hozta meg számára a rendes tagságot.

Salamon fizetett 2 pezsgőt, Beöthy a Koronában megmérhetetlen mennyiségű cognacot. Corteskedési ebéd volt. Éljen Beöthy főtitkár! Acsády listája szerint 27 szavazat biztos, s ha ennyi van, megvan. Vedereno. Szily se nyugszik, Eötvös erősen dolgozik Szily mellett. Keleti visszalépett és embereivel Beöthyhez csatlakozott. Nagy harcz lesz 14-én d.u. 4 órakor.

A Múzeumban nagy a csend. Lehet dolgozni. Csak még sokáig ne jertek vissza. Az új mosdószekrény elkészült, de lavoír és korsó nincs benne. A publi megkapta a háromhavi szabadságot. Szalay nem állhatta meg, hogy ismét ne üssön a Múzeumon. A miniszteri leiratban az áll, hogy a miniszter megadja ugyan a szabadságot, de minthogy a könyvtár mindig munkaerőhiányról panaszkodik, és ennek következtében a jelen, valamint a jövő évi költségvetésben is szaporodás történt, felhívja az igazgatót, hogy a szabadságolás által előálló munkaszaporulat feldolgozásáról erélyesen gondoskodjék. Ugyan meddig tart még ez a grasszálás? Egyéb újság nincs.

B. ez a levél csak az alsóház részére íratott, a felsőnek nem kell róla tudnia.

Igaz, kell-e ovatio, ha visszajöttök? Fogadjunk ünnepélyesen a vasútnál?

Budapest okt. 6. 1889.

Servus. Írj mielőbb

híved

Czusek²⁷

Az idézett levél baljóslatú utóhangja a múzeum történetének egyik nagy „vihara előtti csend”-nek tekinthető, utalás a Pulszky elleni támadásokra, amelyeknek első, még gyenge rohamára a parlamenti ellenzék részéről már 1887-ben sor került.²⁸ Miután Pulszky akkor sérthetetlennek bizonyult, 1892-ben közismert pártfogoltját, Csontos Jánost vették célba. Akkor a politikai térfélről érkező vádaskodás kapóra jött a múzeumi fizetésrendezés miatt elégedetlenkedő könyvtártiszteknek, így a bizonytalan eredetű rágalom Csontosit megsemmisítő koncepciós eljárássá válását a közvetlen kollégák személyes és kicsinyes bosszúja segítette.²⁹ Csontos főnökét, a könyvtár élén álló Majláth Bélát (1831–1900) nyugdíjazták, és 1893-ban id. Szinnye József kapott könyvtáróri megbízatást. Szinnyeinek nem volt köze a kéziratári anyagot érintő rágalmazáshoz; a hírlapok ügye és bibliográfiai vállalásai egész embert kívántak, így egy év elteltével megvált e tisztségtől.

A hírlaptár az elkövetkezendő, csaknem évszázados fennállása folyamán az olvasók és kutatók, könyvtárosok, hírlaptárosok és bibliográfusok sokaságának számára mint meghitt kutatóműhely a „béke szigete” emlékezetét idézte.

²⁷ OSzK Kéziratár, Fejérpataky László és Csontos János levelezése, Levelestár 1889.

²⁸ L. PÁLVO LGYI Endre: *A Csontos elleni fegyelmi vizsgálat és annak politikai háttere*. = Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei II. Bp. 1964. 163–192.

²⁹ L. Szőnyi Éva: *Perújrafelvétel Csontos János ügyében*. Lektorált kézirat. Bp. 1996. 50.

ÉVA SZŐNYI

Contributions à l'accueil de József Szinnyei, père au Musée

József Szinnyei, père (1830–1913) a reçu la mission de chef de la Bibliothèque Nationale de Journaux, section du Musée National de Hongrie, à partir juillet 1884. Au début, il l'a rempli à côté de sa poste de bibliothécaire de l'université, dès le novembre 1888, grâce à la transformation de la structure de la bibliothèque du musée, comme fonctionnaire du musée. Au Musée National il était accueilli dans une atmosphère glaciale: „...Au Musée, puisque je suis indépendant du personnel, je suis estimé en intrus... Pulszky m'avait ouvertement dit en face: lui, il est contre la Bibliothèque des Journaux, et il le restera toujours. Il ne reconnaîtra jamais la Bibliothèque des Journaux et il en sera toujours contre. „ écrit Szinnyei dans une lettre en 1886.

L'étude publie quatre lettres à valeur de source de la Collection des Lettres du Département des Manuscrits de la Bibliothèque Nationale Széchényi. Le premier échange de lettres avec János Csontos (1846–1918), gardien de musée montre bien l'accueil glacial de la part des officiers de musée. Dans la deuxième lettre Szinnyei, passant ses vacances, d'un ton tout à fait amical, donne des nouvelles des ses programmes à Csontos. Pour mieux faire connaître la vie quotidienne des officiers de musée, nous citons une lettre de László Fejérpataky (1857–1923) plus tard directeur du musée national, adressée à Csontos